

Chambre des Représentants

SESSION 1957-1958.

12 MARS 1958.

PROPOSITION DE LOI

modifiant l'article 15, § 2,
des lois coordonnées
relatives aux impôts sur les revenus.

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

L'article 15, § 2, des lois coordonnées relatives aux impôts sur les revenus, dispose qu'en cas de partage de l'avoir social d'une société, par suite de sa dissolution ou en raison de toute autre cause, la taxe mobilière est basée sur l'ensemble des sommes réparties, déduction faite du capital social réellement libéré, restant à rembourser, ce capital étant revalorisé, au préalable, suivant certains coefficients fixés par la même disposition.

Le principe de cette revalorisation a été inscrit dans la législation par l'article 14 de la loi du 13 juillet 1930, qui prévoyait qu'en vue de tenir compte de la dépréciation légale de la monnaie, le capital libéré restant à rembourser des sociétés est éventuellement multiplié par un coefficient à déterminer par arrêté royal, suivant le cours moyen du change dans l'année du versement.

Ces coefficients ont été déterminés par l'arrêté royal du 5 septembre 1930.

En 1936, le Gouvernement estimant que la loi monétaire du 30 mars 1935 ne justifiait pas l'augmentation des coefficients de revalorisation du capital en exemption de la taxe mobilière, avait jugé nécessaire d'insérer les dits coefficients dans un texte de loi, afin de ne plus les faire dépendre du cours du change.

Cette mesure fut réalisée par l'article 2 de l'arrêté royal n° 277, du 31 mars 1936, apportant des modifications aux lois coordonnées relatives aux impôts sur les revenus.

La loi du 20 août 1947 et ensuite celle du 8 mars 1951 procédèrent à l'adaptation de ces coefficients à la dépréciation légale de la teneur-or du franc.

Il y a lieu de noter que ces coefficients de revalorisation sont utilisés également dans d'autres opérations que la liquidation de sociétés. En effet, ces mêmes coefficients

Kamer der Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1957-1958.

12 MAART 1958.

WETSVOORSTEL

tot wijziging van artikel 15, § 2,
van de samengeordende wetten
betreffende de inkomstenbelastingen.

TOELICHTING

MEVROUWEN, MIJNE HEREN,

In artikel 15, § 2, van de samengeordende wetten betreffende de inkomstenbelastingen wordt bepaald dat in geval van verdeling van het maatschappelijk vermogen ten gevolge van vereffening of om enige andere reden, de mobiliënbelasting geheven wordt op het gezamenlijk bedrag der uitgekeerde sommen, na aftrek van het werkelijk gestort maatschappelijk kapitaal dat nog terugbetaalbaar is. Dit laatste wordt gerevalueerd overeenkomstig sommige bij dezelfde beschikking bepaalde coëfficiënten.

Het principe van deze revalorisatie werd opgenomen in de wetgeving ingevolge artikel 14 der wet van 13 juli 1930, waarbij werd bepaald dat, ten einde rekening te houden met de wettelijke muntontwaarding, het volgestort en nog terug te betalen kapitaal der vennootschappen eventueel vermenigvuldigd wordt met een coëfficiënt die bij koninklijk besluit dient bepaald, volgens de gemiddelde wisselkoers tijdens het jaar van de storting.

Deze coëfficiënten werden bepaald bij het koninklijk besluit van 5 september 1930.

In 1936, van oordeel zijnde dat de verhoging van de coëfficiënten door de monetaire wet van 30 maart 1935 niet was verantwoord voor de revalorisatie van het kapitaal inzake vrijstelling van de mobiliënbelasting had de Regering het nodig geacht bedoelde coëfficiënten in een wettekst in te voegen om ze niet meer afhankelijk te maken van de wisselkoers.

Deze maatregel werd genomen bij artikel 2 van het koninklijk besluit n° 277 van 31 maart 1936, waarbij wijzigingen worden aangebracht in de samengeordende wetten op de inkomstenbelastingen.

Bij de wet van 20 augustus 1947 en bij de wet van 8 maart 1951 werden die coëfficiënten aangepast aan de wettelijke waardevermindering van het goudgehalte van de frank.

Er valt op te merken dat deze revalorisatiecoëfficiënten eveneens worden toegepast bij andere verrichtingen dan de vereffening van vennootschappen. Zij dienen inder-

servent à déterminer les plus-values immunisées réalisées sur les immeubles et outillages professionnels, ainsi que sur les participations et les valeurs de portefeuille (art. 27, § 2bis).

Ces coefficients ont donc une importance considérable et constituent une des clés de voûte de notre fiscalité. Ils sont destinés à éviter que l'impôt n'ampute la substance des entreprises et à assurer que, conformément à son essence même, il s'applique exclusivement aux revenus réels.

La réalité démontre, cependant, que cet objectif est loin d'être atteint. Il suffit pour s'en convaincre de juxtaposer, d'une part, les coefficients de revalorisation de l'article 15, § 2 précité, basés sur la teneur-or de la monnaie et, d'autre part, l'indice des prix de détail, qui reflète le mieux la dépréciation réelle de la monnaie, pour constater l'écart considérable qui s'est créé entre la valeur bilantaire de la valeur économique effective des entreprises.

daad om de vrijgestelde meerwaarden te bepalen die worden verwezenlijkt op bedrijfsimmobilien en -uitrusting, alsmede op de participaties en de beleggingswaarden (artikel 27, § 2bis).

Deze coëfficiënten zijn dus van groot belang en vormen een van de sluitstenen van ons belastingwezen. Zij hebben ter doel te vermijden dat de belasting de bedrijven van het essentiële zou beroven en opdat zij uiteraard alleen op de werkelijke inkomsten zou worden toegepast.

In werkelijkheid echter staat men nog lang zo ver niet. Om daarvan overtuigd te zijn volstaat het de revalorisatie-coëfficiënten van voormeld artikel 15, § 2, die steunen op het goudgehalte van de munt, te vergelijken met het indexcijfer van de kleinhandelsprijzen, die de werkelijke waardevermindering van de munt het best weerspiegelen. Dan stelt men vast hoe breed de kloof is tussen de balanswaarde en de werkelijke economische waarde van de bedrijven.

Coëfficiënten van de kosten van levensonderhoud (volgens het indexcijfer v. d. kleinhandelsprijzen)

Jaren tijdens welke vrijstellingen

verminderingen of terugbetalingen

werden verricht

Toepasselijke
coëfficiënten

Années au cours desquelles les libérations, réductions ou remboursements ont eu lieu.	Coefficients applicables	Coefficients du coût de la vie (d'après l'indice des prix de détail).
1918 et antérieures	16,33	32,57
1919	11,49	20,50
1920	6,15	7,16
1921	6,30	8,16
1922	6,43	8,73
1923	4,37	7,61
1924	3,89	6,50
1925	4,02	6,29
1926	2,72	5,27
1927	2,35	4,14
1928	2,35	3,97
1929	2,35	3,72
1930	2,35	3,73
1931	2,35	4,08
1932	2,35	4,52
1933	2,35	4,62
1934	2,35	4,89
1935	1,86	4,98
1936	1,70	4,75
1937	1,70	4,43
1938	1,70	4,28
1939	1,70	4,23
1940	1,70	3,81
1941	1,70	3,40
1942	1,70	3,00
1943	1,70	2,60
1944	1,14	2,19
1945	1,14	1,78
1946	1,14	1,38
1947	1,14	1,31
1948	1,14	1,14
1949	1,10	1,18
1950	1,—	1,19
1951	1,—	1,08
1952	1,—	1,08
1953	1,—	1,08
1954	1,—	1,06
1955	1,—	1,06
1956	1,—	1,03
1957	1,—	1,00

Jaren tijdens welke vrijstellingen verminderingen of terugbetalingen werden verricht	Toepasselijke coëfficiënten	Coëfficiënten van de kosten van levensonderhoud (volgens het indexcijfer v. d. kleinhandels- prijzen)
1918 en vorige jaren	16,33	32,57
1919	11,49	20,50
1920	6,15	7,16
1921	6,30	8,16
1922	6,43	8,73
1923	4,37	7,61
1924	3,89	6,50
1925	4,02	6,29
1926	2,72	5,27
1927	2,35	4,14
1928	2,35	3,97
1929	2,35	3,72
1930	2,35	3,73
1931	2,35	4,08
1932	2,35	4,52
1933	2,35	4,62
1934	2,35	4,89
1935	1,86	4,98
1936	1,70	4,75
1937	1,70	4,43
1938	1,70	4,28
1939	1,70	4,23
1940	1,70	3,81
1941	1,70	3,40
1942	1,70	3,00
1943	1,70	2,60
1944	1,14	2,19
1945	1,14	1,78
1946	1,14	1,38
1947	1,14	1,31
1948	1,14	1,14
1949	1,10	1,18
1950	1,—	1,19
1951	1,—	1,08
1952	1,—	1,08
1953	1,—	1,08
1954	1,—	1,06
1955	1,—	1,06
1956	1,—	1,03
1957	1,—	1,00

Ce décalage entre la valeur légale du franc et son pouvoir d'achat réel a pour effet néfaste de fausser gravement le mécanisme des lois d'impôts et de frapper, sous le couvert d'un impôt sur le revenu, d'un impôt sur le capital la substance des entreprises. Il provoque la stérilisation d'importantes plus-values purement nominales, notamment sur les participations et les valeurs de portefeuille, qui pourraient utilement être affectées à l'amélioration et l'extension de la production et qui restent gelées par un « rideau d'impôts » au détriment de l'expansion économique du pays et, en définitive, du fisc. Il incite également les redevables à rechercher parfois à corriger partiellement cette anomalie par des voies indirectes.

N'est-il pas paradoxal de constater qu'alors qu'on se préoccupe, à juste titre, de conserver et d'augmenter le pouvoir d'achat des salariés et des appointés, notamment en liant les rémunérations et les avantages sociaux à l'évolution de l'indice des prix, on refuse, en même temps, d'admettre cette adaptation au profit de l'instrument de production, laissant ainsi l'impôt amenuiser la source même de l'amélioration du niveau de vie et du progrès économique et social.

On ne saurait, cependant, impunément persister à maintenir les entreprises dans l'hérésie économique et comptable.

Il est urgent, dès lors, d'adapter les coefficients de l'article 15, § 2, au pouvoir d'achat réel de la monnaie et, à cette fin, de remplacer ces coefficients par l'indice des prix de détail. Pour l'avenir, la correction pourrait se faire par voie d'arrêté royal suivant le niveau moyen de l'indice pendant l'exercice écoulé.

Une difficulté provient toutefois de l'inexistence d'un indice des prix de détails pour les années 1919 et 1941 à 1945.

Pour compléter le tableau des indices des prix de détail pour ces années, nous avons procédé de la façon suivante :

— pour l'année 1919, on a partagé l'intervalle de 25,41 points existant entre les coefficients se rapportant aux années 1918 et 1920. On avait d'ailleurs déjà procédé de cette façon pour déterminer pour la même année le coefficient légal basé sur la teneur-or du franc qui est actuellement appliqué;

— pour les années 1941 à 1945, nous avons procédé par extrapolation linéaire entre 3,81 et 1,38 coefficients se rapportant respectivement aux années 1940 et 1946.

Dit verschil tussen de bij de wet vastgestelde waarde van de frank en zijn werkelijke koopkracht heeft als nadelig gevolg de werking van de belastingwetten ernstig te verstoren en, onder de dekmantel van een belasting op de inkomsten, het hoofdbestanddeel van de ondernemingen met een belasting op het kapitaal aan te tasten. Het veroorzaakt de sterilisatie van belangrijke, zuiver nominale, meerwaarden, namelijk op de participaties en de beleggingswaarden, die op nuttige wijze zouden kunnen dienen voor de verbetering en de uitbreiding van de produktie en die, door een reeks belastingen, bevroren blijven ten nadele van 's Lands economische expansie en, ten slotte, van de fiscus. Het zet er eveneens de belastingplichtigen toe aan deze ongerijmdheid soms gedeeltelijk door onrechtstreekse middelen te verhelpen.

Is het niet ongerijmd vast te stellen dat, wanneer men terecht ernaar streeft de koopkracht van de loon- en weddetrekkenden te behouden en te verhogen, o.m. door de bezoldigingen en de sociale voordelen te koppelen aan de evolutie van het indexcijfer der prijzen, men tegelijkertijd weigert deze aanpassing te aanvaarden ten gunste van het produktie-instrument en aldus door de belasting de bron zelf van de verbetering van het levenspeil en van de economische en sociale vooruitgang laat droogleggen.

Toch kan deze economische en boekhoudkundige ketterij niet ongestraft gehandhaafd blijven.

Derhalve moeten de in artikel 15, tweede lid, vermelde coëfficiënten ten spoedigste aangepast worden aan de werkelijke koopkracht van het geld en dus vervangen worden door het indexcijfer der kleinhandelsprijzen. Voortaan zou de aanpassing kunnen geschieden bij koninklijk besluit volgens het gemiddeld peil van het indexcijfer tijdens het afgelopen dienstjaar.

Er is evenwel een moeilijkheid wegens het ontbreken van een indexcijfer voor de jaren 1919 en 1941 tot 1945.

Om de tabel van de indexcijfers voor deze jaren aan te vullen zijn wij als volgt tewerk gegaan :

— voor het jaar 1919 heeft men het verschil van 25,41 punten tussen de coëfficiënten voor de jaren 1918 en 1920 verdeeld. Dit werd trouwens ook gedaan bij de vaststelling van de thans toegepaste wettelijke coëfficiënt voor hetzelfde jaar op basis van het goudgehalte van de frank;

— voor de jaren 1941 tot 1945 hebben wij de lineaire extrapolatie toegepast op de coëfficiënten voor de jaren 1940 en 1946, namelijk 3,81 en 1,38.

J. VAN DER SCHUEREN.

PROPOSITION DE LOI

Article premier.

Le tableau figurant à l'article 15, § 2, alinéa 2, des lois coordonnées relatives aux impôts sur les revenus, est remplacé par le tableau suivant :

WETSVOORSTEL

Eerste artikel.

De tabel die voorkomt in artikel 15, § 2, tweede lid, van de samengeordende wetten betreffende de inkomstenbelastingen, wordt door volgende tabel vervangen :

Années au cours desquelles les libérations, réductions ou remboursements ont eu lieu	Coefficients du coût de la vie (d'après l'indice des prix de détail)
1918 et antérieures	32,57
1919	20,50
1920	7,16
1921	8,16
1922	8,73
1923	7,61
1924	6,50
1925	6,29
1926	5,27
1927	4,14
1928	3,97
1929	3,72
1930	3,73
1931	4,08
1932	4,52
1933	4,62
1934	4,89
1935	4,98
1936	4,75
1937	4,43
1938	4,28
1939	4,23
1940	3,81
1941	3,40
1942	3,00
1943	2,60
1944	2,19
1945	1,78
1946	1,38
1947	1,31
1948	1,14
1949	1,18
1950	1,19
1951	1,08
1952	1,08
1953	1,08
1954	1,06
1955	1,06
1956	1,03
1957	1,00

Art. 2.

Il est inséré à l'article 15, § 2, des lois coordonnées relatives aux impôts sur les revenus, après l'alinéa 2, un alinéa 3 nouveau, libellé comme suit :

« Chaque année, un arrêté royal adaptera les coefficients prévus ci-dessus au niveau moyen de l'indice des prix de détail pendant la période des revenus imposables de l'exercice fiscal. »

Art. 3.

Cette loi entre en vigueur à partir de l'exercice 1958.

Jaren tijdens welke de stortingen, verminderingen of terugbetalingen plaats vonden	Coëfficiënten van de kosten van levensonderhoud (volgens het index-cijfer van de kleinhandelsprijzen)
1918 en vorige	32,57
1919	20,50
1920	7,16
1921	8,16
1922	8,73
1923	7,61
1924	6,50
1925	6,29
1926	5,27
1927	4,14
1928	3,97
1929	3,72
1930	3,73
1931	4,08
1932	4,52
1933	4,62
1934	4,89
1935	4,98
1936	4,75
1937	4,43
1938	4,28
1939	4,23
1940	3,81
1941	3,40
1942	3,00
1943	2,60
1944	2,19
1945	1,78
1946	1,38
1947	1,31
1948	1,14
1949	1,18
1950	1,19
1951	1,08
1952	1,08
1953	1,08
1954	1,06
1955	1,06
1956	1,03
1957	1,00

Art. 2.

In artikel 15, § 2, van de samengeordende wetten betreffende de inkomstenbelastingen wordt, na het tweede lid, een nieuw derde lid ingevoegd, dat luidt als volgt :

« Ieder jaar worden de voormelde coëfficiënten bij koninklijk besluit aangepast aan het gemiddelde peil van het indexcijfer der kleinhandelsprijzen tijdens de periode der belastbare inkomsten van het belastingjaar. »

Art. 3.

Deze wet treedt in werking met ingang van het dienstjaar 1958.

J. VAN DER SCHUEREN.